

# D'Alella a Colòmbia: compartint experiències

Gisela Ferrer i Júlia Sebastian, guanyadores de la Beca Estades Solidàries de l'Ajuntament d'Alella, relaten la seva estada de cooperació a Colòmbia



Escolars celebrant els 200 anys de l'independència de Colòmbia.

## GISELA FERRER / JÚLIA SEBASTIAN

El juliol del 2016 vam endinsar-nos en una aventura amb destí Colòmbia. Dues al·lenques amb la motxilla plena, tenda de campanya, càmera i un mix de ganes i nervis vam volar fins a Bogotà, on començava el pla traçat entre l'ACP (Associació Catalana per la Pau), el DHOC (Fundación por la Defensa de los Derechos Humanos y el Derecho Internacional Humanitario del Oriente y Centro de Colombia) i l'IAP (International Action

for Peace). Vam tenir l'oportunitat de viatjar en un moment clau en la història del país: després de diversos intents fracassats, per fi un procés de pau semblava arribar a bon port.

Els departaments del Meta, el Caquetà i el Guaviare van ser casa nostra durant tres setmanes. Per fer-se una idea del que és aquest territori, la superfície dels tres junts és set vegades Catalunya, però amb només un milió d'habitants. Són extensions de sel-

va i sabana on fa més de 50 anys van arribar colombians de totes parts del país fugint de la guerra, construint amb les seves pròpies mans el què ara anomenen llar.

La comunitat camperola ha estat sistemàticament abandonada per part de l'Estat, per això s'han vist obligats a organitzar-se per tirar endavant. La majoria viuen de l'agricultura i la ramaderia de subsistència i, en molts casos, de conreus d'ús il·lícit. Els mateixos pobles són els que han construït





Fòrum per la Pau a La Cristalina.



Banderes de la Pau i de Colòmbia onejant juntes en una escola d'El Triunfo, Llanos de Yari.



Entrevistant a Efred Alexander, president d'ASOPEPROC, a la Cristalina.



Bosses de petroli enmig de la selva.

les vies per poder moure's pel territori i les infraestructures per viure-hi. Les condicions no són les més adequades i hi ha una manca de serveis bàsics com la sanitat i l'educació.

### Generacions marcades pel plom

Fugien de la guerra i aquesta els va seguir. Malauradament, les poblacions assentades en aquests territoris han estat patint un conflicte del qual no han escollit ser-ne partícips. Erley Monroy, la primera persona a qui vam entrevistar a la regió, ens confessava amb veu trencada: *"Yo nací en la guerra, y nunca he visto paz; mi papá murió, mi mamá murió y ellos no vieron esa situación de paz y queremos que nuestros hijos vean algún día una nueva Colombia"*. La majoria han perdut familiars, alguns morts, altres encara no saben que se'n va fer.

Actualment la guerra per als camperols colombians perdura, sobretot per l'interès en controlar la terra on viuen, ja sigui per explotar els recursos naturals (com car-

bó o petroli), per plantar grans latifundis d'agrocombustibles (com la palma) o per al cultiu de coca. Sigui com sigui, els més desfavorits –camperols, afrocolombians, pobles indígenes...– són els qui més han patit el conflicte amb desplaçament forçats, víctimes, violacions, etc. A la vereda de La Lindosa, al Bajo Raudal, vam passar dues nits amb les quatre famílies que hi vivien.

**"LA NOSTRA MISSIÓ ERA TORNAR AMB SUFICIENT MATERIAL COM PER REALITZAR UN MINI-DOCUMENTAL QUE MOSTRÉS LA VIDA DELS CAMPEROLS COLOMBIANS"**

Uns anys enrere, ens explicaven, eren uns 10.000 habitants: cases, bars, un hostel, una discoteca... Nosaltres només en vam trobar el ciment i aquells que havien tingut el contracte de quedar-s'hi tot i les pressions dels paramilitars.

### La feina dels brigadistes

La nostra missió, juntament amb dos brigadistes més, era tornar amb suficient material com per realitzar un mini-documental que mostrés la vida dels camperols colombians. En un primer moment, la idea era mostrar la riquesa mediambiental que caracteritza la regió, amb la problemàtica que l'acompanya: la lluita contra els interessos polítics i econòmics de grans multinacionals que volen explotar-la. Però degut al moment clau en què es trobava el país, vam decidir focalitzar l'atenció en les activitats de pedagogia sobre el procés de pau a les quals assistien els camperols. Aquests fòrums, a què també vam tenir l'oportunitat de participar, estaven organitzats per associacions com el DHOC o Caguán Vive, implicades en la defensa dels Drets Humans, que informaven sobre el contingut dels acords discutits a l'Havana i què suposava la seva aprovació per a la comunitat. Ens va sobtar descobrir que la població camperola, tot i ser la part més sensible al procés, n'estava molt desinformada.





El "pulmón del mundo" a La Lindosa, Bocas del Raudal.



Posta de sol sobre el riu Guaviare.



D'excursió per la selva.

Tots els membres d'organitzacions i camperols als quals vam tenir l'oportunitat d'entrevistar són partidaris del sí a la pau. Volen acabar amb la que, fins ara, ha estat una època de guerra, repressió i oblit per part de l'Estat i que ha fet molt difícil la vida a la regió. Somien amb un futur de llibertat i reconeixement social i polític, igualtat, accés a la sanitat i a l'educació: la Pau en tots els sentits.

Gràcies a aquest projecte també vam tenir la sort de visitar llocs privilegiats i de gran bellesa com són Caño Cristales, La Lindosa o Ciudad de Piedra que ens van deixar bocabadades. Vam gaudir de paisatges infinits en què, miréssim on miréssim, la natura era l'única protagonista.

#### El que ens emportem de Colòmbia

Aquest viatge, com molt bé va dir en Joan Saurí, becat al 2011, ha estat "una experiència que et transforma". Abans de marxar teníem una visió molt superficial del país, però tres setmanes a la regió van ser suficients per descobrir l'altra Colòmbia, aquella que inclús és ignorada per molts dels seus

habitants. Les grans ciutats desconeixen la realitat de les zones rurals, les quals han estat les més afectades pel conflicte armat. Nosaltres la vam viure i creiem necessari compartir-la.

Cada dia que passava i cada persona que coneixíem era una lliçó de força, lluita i esperança. Vam aprendre la importància d'estar units per aconseguir un benefici

**"LES GRANS CIUTATS  
DESCONEIXEN LA REALITAT DE LES  
ZONES RURALS, LES QUALS HAN  
ESTAT LES MÉS AFECTADES PEL  
CONFLICTE ARMAT. NOSALTRES LA  
VAM VIURE I CREIEM NECESSARI  
COMPARTIR-LA"**

comú, com va expressar el nostre company Don Carlos: "*solamente quienes se asocian tienen fuerza*". Les comunitats unides han aguantat fins ara, però necessiten més. Necessiten que el Govern els recolzi –com

hauria de fer amb tots els ciutadans colombians– començant per garantir la seva protecció i la fi del conflicte. També, proveir uns serveis bàsics perquè els més de 5 milions de camperols que hi ha a Colòmbia puguin viure dignament.

La firma d'uns acords no els portarà la pau, però és "*el primero de muchos escalones*", ens repetien. Negociar amb el Govern no és fàcil; el poble camperol ho sap per experiència, però afirma que seguirà lluitant fins que sigui necessari. Això sí, no volen perdre cap més vida en l'intent, com va ser el cas del company Erley Monroy, líder d'una de les associacions camperoles que treballa per promoure la defensa del seu territori i els drets humans, assassinat el passat Novembre. Queda molta feina per fer, i esperem que la guerra no s'emporti més innocents.

Per acabar, voldríem agrair a l'Ajuntament d'Alella que ens brindés l'oportunitat de formar part d'aquest projecte. Colòmbia i la gent que vam conèixer tindran sempre un lloc en el nostre cor. ●